

Рег. № 2128/16-052016г

л. 3-2

СТАНОВИЩЕ

ОТ

професор доктор Генчо Белчев Сандев
преподавател в катедра "Управление на системите за сигурност"
при факултет "Технически науки" на ШУ "Е.К.Преславски"

Адрес: гр. Шумен ул. Ген. Драгомиров №56 ап.55 тел.054/802176

на научните трудове представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в НВУ В. „Левски“, област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“, обявен в Държавен вестник бр.16 от 26.02.2016г.

на кандидата професор доктор на науките инж. Венелин Кръстев Терзиев.

гр. Шумен

2016г.

1. Обща характеристика на научно - изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата.

Единственият кандидат участващ в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ Венелин Кръстев Терзиев притежава научната степен „доктор на науките“ в две професионалните направления 3.8. Икономика и 9.1. Национална сигурност. Той е и професор в професионалното направление „Архитектура, строителство и геодезия“ по научната специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

Проф. доктор на науките инж. Терзиев е предоставил за рецензиране следните трудове:

- в тематичната област „Сигурност и отбрана“ - 1 монография и 34 публикации;

- в тематичната област „Социална адаптация на военнослужещите“ - 3 монографии и 51 публикации;

- в тематичната област „Социално програмиране“ - 4 монографии и 43 публикации.

Отделно са представени осем учебника и учебни помагала.

Към списъка с трудовете кандидатът е приложил и справка за научните приноси по тематични области, както и списък на изнесените пленарни доклади. Извън този списък са публикациите към дисертационните трудове във връзка с придобитите степени „доктор“ и „доктор на науките“.

Представените монографии, броя на учебниците, пособията и на публикациите покриват изискванията на правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в НВУ „В. Левски“.

От общия преглед на научните трудове на кандидата може да се заключи, че той има научни интереси и работи в направленията: сигурност и отбрана; социална адаптация на военнослужещите; социално програмиране. Тези направления са свързани с областта, професионалното направление и специалността по която е обявен конкурса.

Проф. доктор на науките инж. Терзиев е участвал в разработването на три проекта.

Кандидатът е бил ръководител на двама успешно защитили докторанта в областта на висшето образование „Социални, правни и стопански науки“, професионално направление „Администрация и управление“.

Проф. доктор на науките инж. Терзиев е участвал в разработката на следните учебни програми:

А. Специализация „Здравен мениджмънт“ - ВУАРР - гр. Пловдив:

- управление на персонала в здравеопазването;
- социална икономика и социално осигуряване;
- икономика на здравеопазването.

Б. Русенски университет „Ангел Кънчев“:

- мениджмънт на строителните фирми;

- строително предприемачество;
- мениджмънт на инвестиционни проекти.

В документите за участие в конкурса подробно е описано членството на кандидата в редакционни колегии и научни комитети на международни научни форуми и участието му в научни журита с рецензии и становища по конкурси за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, научна степен „доктор на науките“ и заемане на академични длъжности. Предоставен е и списък с присъдени награди за принос в науката.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

Проф. доктор на науките инж. Терзиев преподава на студенти в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ по следните учебни дисциплини:

А. ОКС „Бакалавър“ - ВУАРР - гр.Пловдив:

- управление на човешките ресурси;
- организация и управление на предприятието;
- организация и управление на агрофирма;
- икономика на предприятието;
- управление на фирмената сигурност.

Б. Специализация „Здравен мениджмънт“ - ВУАРР - гр.Пловдив:

- управление на персонала в здравеопазването;
- социална икономика и социално осигуряване;
- икономика на здравеопазването.

В. Русенски университет „Ангел Кънчев“:

- мениджмънт на строителните фирми;
- строително предприемачество;
- мениджмънт на инвестиционни проекти.

Сравнителният анализ на учебните дисциплини и разработените трудове показва че учебната и научно-изследователска дейност на кандидата се съчетават в продуктивно творческо единство.

От широкия диапазон на научните интереси на кандидата, както и от разностранната му педагогическа дейност, логично се налага извода, че проф. доктор на науките инж. Терзиев е преподавател с богата теоретична подготовка и практико-приложен потенциал, поради което смятам, че същият притежава необходимите качества за заемане на длъжността „професор“.

3. Основни научни резултати и приноси.

Представените за рецензиране трудове на проф. доктор на науките инж. Терзиев са в областта и проблематиката по специалността на конкурса за „професор“ в областта на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“.

Основните научни приноси и резултати в трудовете на кандидата могат да бъдат диференцирани както следва:

3.1. В направление „Сигурност и отбрана“.

- Разгледана е сигурността като управленска система и е приложен стратегически подход в управлението на ресурсите за сигурност и отбрана.

- Изведени са възможности за модернизиране на системите за подготовка на бойния потенциал на страната, съвместими с използваните в армиите на страните от Алианса, адаптирани към променящата се среда, икономическите ограничения, участието на страната в процеса на международното сътрудничество и коопериране.

- Генерирани са нови знания за управление на ресурсите за отбрана и сигурност в динамично променящата се среда и повишаването на ефективността на базата на трансформацията на ресурсите в отбранителни способности.

- Развит е програмно-целевия подход във финансовия мениджмънт на ресурсите за сигурност и отбрана като ключов за постигане на необходимите оперативни способности.

- Разработен е математически модел за прогнозиране на разходите за отбрана на основата на промените в макроикономическите параметри на отбраната и сигурността, съобразени с промените в средата.

- Извършен е анализ на зависимостта „разходи-ефекти“ в отговор на постигането на баланс между необходимите оперативни способности и реалните ресурси като основа на тригодишна бюджетна прогноза и изготвянето на шестгодишен план.

- Изследвана е системата за финансово управление и контрол като ключова за прозрачността, ефективността, демократичния и гражданския контрол на разходването на ресурсите за сигурност и отбрана в съответствие с бюджетните ограничения и декларираните способности на въоръжените сили на страната.

- Структурирана е методология за идентифициране на рисковите ситуации, които в значителна степен могат да повлияят върху целите и постигането на основните политики на Въоръжените сили и свеждането им до разумната допустимост.

- Изведени са ролята и мястото на човешкия фактор като елемент на ресурсното управление и изграждането на професионална армия с мотивиран личен състав с акцент върху компетенциите и инструментариума за тяхната оценка, личното усъвършенстване и кариерното израстване.

3.2. В направление „Социална адаптация на военнослужещите“.

- Разработени са научно-теоретични постановки за рационализиране на управленските решения, съдействащи за ефективността на адаптацията на военнослужещите, преминаващи в запас и членовете на техните семейства, в изменения социум.

- Структуриран е модел за социално-педагогическа и социално-психологическа адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба, като компоненти на адаптационния процес.

- Предложен е компетентностен модел за повишаване на ефективността на процеса на социална адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба.

- Обоснована е и е доказана научно-експертната платформа на адаптационния процес, като е предложен алгоритъм на модела за повишаване на ефективността на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба.

- Създаден е комплексен модел за социална адаптация на освободените от Българската армия военнослужещи и членове на техните семейства, в който са адаптирани моделите за социално-психологическа и социално-педагогическа адаптация.

- Разработена е методология за оценка на професионалните профили с прилежащите им компетенции, чиято адаптация към динамичните промени в социалната среда може да се извърши посредством реинженеринг, като процес на управление на промяната.

3.3. В направление „Социално програмиране”.

- Допълнени и прецизирани са основните понятия и класификации в областта на социалното програмиране. Разкрити са значими връзки, зависимости и фактори влияещи върху неговата реализация.

- Концептуално е обогатена и доразвита в теоретичен план проблематиката на социалното програмиране и свързаните с него резултати - социалните политики, като акцентът е поставен върху връзката им с развитието на човешкия фактор и усъвършенстването на пазара на труда.

- Извършени са анализи, обосновани от поведението на факторите, влияещи върху формирането на социалната политика, които чрез развитието на стратегически приоритети я превръщат във важен механизъм от работата на икономическата система.

- На базата на направен критичен анализ на процеса на социална адаптация и на неговата концептуална същност е изграден теоретичен модел за успешна реализация на човешките ресурси в динамично променящата се среда.

- Изграден е процесен модел, оптимизиращ възприемането на рационалното начало при формирането на управленски решения за създаването на ефективна социална политика.

- Разработен е подход за анализ ефективността на провежданите социални политики.

- Предложена е методика за създаване на активна социална програма, тълкувана като инструмент за активна социална политика.

- Разработени са методически подходи и съответните алгоритми за успешно адаптиране към пазара на труда на лица, освободени от военна служба.

От представените за рецензиране трудове на проф. доктор на науките инж. Терзиев осемнадесет са самостоятелни разработки, а сто тридесет и шест са в съавторство. Използваните научни източници показват, че кандидатът е добре запознат с достиженията в отделните направления на научните си интереси. На тази основа той самостоятелно надгражда тези достижения, като увеличава ефектите за теорията и практиката.

4. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката.

В съответствие с възприетото групиране на приносите в трудовете на проф. доктор на науките инж. Терзиев и техния анализ, може да се направи извода, че те основно покриват диапазона от науката включващ изследване на съществуващи, обогатяване и доразвиване на съвременни теории, получаване на нови резултати и създаване на определени техники за приложение на достиженията.

Косвен индикатор за оценка на значимостта на приносите на кандидата е големият брой цитирания - осемдесет и три в различни издания и материали от конференции, за които са предоставени доказателствени материали. Информацията свидетелства за една много добра разпознаваемост на кандидата в научните среди в страната и чужбина с научни публикации, отличаващи се с актуалност и потенциал за продължаване на научно-изследователската работа.

Резултатите от изследванията със своята научно - познавателна стойност са намерили отражение в съдържанието на учебните дисциплини преподавани от кандидата.

5. Критични бележки към рецензираните трудове.

Към научната продукция на проф. доктор на науките инж. Терзиев могат да се направят следните бележки и препоръки:

5.1. Монографиите и голяма част от разработките на проф. доктор на науките инж. Терзиев са в съавторство, което е в резултат на възприетите интердисциплинарни подходи в работата и надценяване на възможностите на колективните разработки за сметка на самостоятелните. Това в известна степен е намалило потенциалните възможности на кандидата да реализира приноси и стойността на постигнатите резултати, тъй като те се разпределят между авторите.

5.2. Целесъобразно би било в бъдещата си работа проф. доктор на науките инж. Терзиев да се фокусира върху изследвания на сектора на сигурност и да участва в проекти по линията на НАТО, което ще му осигури възможности да се впише в различни изследователски мрежи.

Посочените критични бележки влияят малко върху значимостта на научно - приложната дейност на кандидата и не променят становището ми относно посочените приноси и върху това, че по подходящ начин са решени важни проблеми в различните направления на научно-изследователската работа.

6. Заключение.

Преподавателската и научноизследователската дейност на кандидата в конкурса проф. доктор на науките инж. Терзиев и представената научна продукция отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и нормативната уредба на НВУ „Васил Левски“-гр.Велико Търново.

7. Оценка на кандидата.

Оценката ми за дейностите и научните трудове на проф. доктор на науките инж. Терзиев - участник в конкурса за академична длъжност „професор“ в НВУ „В. Левски“, област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“ е **положителна**.

Предлагам на уважаемото Научно жури на конкурса **проф. доктор на науките инж. Терзиев** да бъде избран и да заеме академичната длъжност „професор“.

12.05.2016г.

Член на журито: (проф. д-р Сандев)